

Oppfylld av stillingsplanen 2009–13

(Vedtaks sak 11/9-13)

IAKHs stillingsplan for perioden 2009–13 inneholder følgende stillinger som ennå ikke er utlyst:

- Arkeologi: Klassisk/middelshavs eller kulturarv/kulturforvaltning
- Moderne historie: Sør-Asia eller Midtøsten
- Moderne verdenshistorie/globalhistorie
- To toere i moderne historie som skulle sees i lys av hvilke felter som ble besatt gjennom de øvrige ansettelsene i perioden. Instituttet har ansatt en samtidshistoriker med tyngdepunkt (mote)industri og propaganda (Pouillard), og en internasjonal samtidshistoriker med tyngdepunkt kald krig og norsk politisk historie (Njølstad). Ytterligere en stilling i vestlig samtidshistorie og en i internasjonal samtidshistorie er under bedømmelse. UiO har dessuten inngått en avtale med Holocaust-senteret som innebærer at IAKH i årene 2013–17 får tilgang på undervisning fra HL-senterets ansatte tilsvarende en 20 % bistilling.

Alle de nevnte stillingene fra stillingsplanen er budsjettert med lønnsmidler fra høsten 2014.

- En førstelektor i arkeologi, med tyngdepunkt jernalder og med GIS og feltkursledelse som særlige arbeidsoppgaver, sluttet sommeren 2012. Stillingen er foreløpig ikke utlyst.

For at instituttet skal få lyst ut stillingene og oppfylt stillingsplanen, må styret ta stilling til hvilke felter de skal utlyses innenfor.

Arkeologi

Instituttleder har beregnet studentinteresse og forskningsstyrke i arkeologi og historie. For arkeologi er tallene ikke entydige, selv om de viser en tydelig studentinteresse for kulturminneundervisning (på lavere grad) og en mindre interesse for klassisk/middelshavsarkeologi. Et arkeologiprogram uten undervisning i middelshavsarkeologi er imidlertid problematisk, ikke minst gitt den store internasjonale betydningen av slike utgravninger. Instituttets eneste lærer i klassisk/middelshavsarkeologi gikk av våren 2013. *Det foreslås derfor å utlyse en stilling som førsteamanuensis i middelshavsarkeologi (som også vil være åpen for søkere med kompetanse i klassisk arkeologi) snarest.* For å dekke det undervisningsbehovet som oppstod da arkeologilektoren sluttet, og som blir dekket av en lektorvikar til sommeren 2014, *foreslås å kreve at søkere må kunne lede feltkurs og beherske GIS og andre digitale databehandlingsverktøy som er særlig mye brukt i arkeologi for tiden, spesielt Intrasis.*

Arkeologi ved IAKH har i dag ingen stilling med særlig ansvar for det stadig viktigere feltet kjent som kritisk kulturarvforskning, et felt som som nevnt har stor studentinteresse. Museologi- og kulturhistoriemiljøet på IKOS, i samarbeid med KHM, ønsker å samarbeide tettere med IAKHs arkeologer om et mulig reorganisert masterprogram som et ledd i HF omstillingsprosjekt. *Det*

foreslås derfor å snarest lyse ut en stilling som førsteamanuensis med krav til kompetanse i kritisk kulturarvsarkeologi. Hensynet til kandidatenes arbeidsmuligheter, studentinteresse, faglig betydning og erkjennelsen av at et stort kildemateriale i Norge er fra jernalder, og at dette følgelig er det som vil være viktigst i et samarbeid med museologi og kulturhistorie, tilsier at stillingen bør ha tyngdepunkt i denne perioden. Yngre jernalder er allerede dekket gjennom en førsteamanuensis, slik at den foreslåtte stillingen bør være rettet mot eldre jernalder.

Forslagene om de to arkeologiutlysningene er i tråd med diskusjonen på lærermøtet i arkeologi 27. august.

Historie

Stillingsplanen overlater til styret å foreta et valg mellom Sør-Asia og Midtøsten. Midtøsten kommer klart sterkere ut enn Sør-Asia. Valget kompliseres av at Sør-Asia står helt uten lærer etter avgangen ved nyttår 2013, mens Midtøsten har én stilling, riktignok med konsentrasjon om stormaktpolitikk. På lærermøtet i historie 27. august var det enighet om avveiningen var vanskelig. Likevel helte de fleste som uttalte seg, i retning av å ville utlyse stillingen i Sør-Asia, inkludert Sørøst-Asia.

Sør-Asia står ikke i noen prinsipielt annen stilling enn andre store regioner uten lærerkrefter på IAKH, som Øst-Asia, Afrika, Russland eller Nord- og Sør-Amerika. Med delvis unntak av Afrika dekkes alle disse regionene av andre miljøer ved UiO, hhv ved IKOS og ILOS. Det samme gjelder Sør-Asia og Midtøsten, som har egne miljøer og studieretninger ved IKOS, med én historiker i fast stilling i hver. IKOS er i ferd med å ansette nok en førsteamanuensis i Midtøsten-studier, og miljøet "Midtøsten og Afrika" (som i praksis betyr Midtøsten og Nord-Afrika, med tilhørende religion og språkfag) kommer ut blant de mest forskningssterke miljøene i fakultetets pågående Faglige prioriteringsprosess. Mens arabisk og Midtøsten-områdestudiet er blant studentmagnetene på IKOS, har verken de sørasiatiske språkstudiene eller områdestudiet India trukket særlig mange studenter. Som oversiktene over undervisningsbehov og studentinteresse viser, er Midtøsten langt mer etterspurt enn Sør-Asia også i historie. Den manglende studentinteressen for en region som er en av verdens mest økonomisk dynamiske, politisk sprengkraftige og religiøst kompliserte, er ikke lett å forstå, men synes ikke å være noe lokalt UiO-fenomen: Universitetene i København og Aarhus har indiasatsinger som heller ikke appellerer til studentmassene. Forskjellen i søkning til språk- og områdestudiene i Sør-Asia og Midtøsten ved IKOS gjør at HF har langt flere studenter som er interessert i emner i Midtøsten-historie enn i sørasiatisk historie. IKOS-miljøet og IAKHs Midtøsten-historiker samarbeider i et av HFs omstillingsprosjekter. Publikasjonsstatistikken viser at Midtøsten-forskningen ved IAKH holder et høyt internasjonalt nivå. Instituttleder vil, med henvisning til mulighetene for både undervisnings- og forskningssynergi med et sterkt Midtøsten-miljø ved IKOS der politisk samtidshistorie står sentralt, *foreslå at stillingen som stillingsplanen foreskriver at skal gå til Sør-Asia eller Midtøsten, lyses ut snarest som en førsteamanuensis i Midtøstens moderne historie.* Behovet for en stilling i Sør-Asia bør så vurderes på lik linje med andre regioner når styret senere i høst behandler stillingsplanen for 2014–17.

Beregningene av undervisningsbehov viser at det bare er ett område der undervisningssituasjonen i historie vil bli prekær om kort tid, nemlig samtidshistorie. Bjørgum gikk av i 2012, Hagemann er i redusert stilling og går av i 2015, Lange går over i redusert stilling i 2014 og går av i 2016, Kjeldstadli går av i 2018 – og feltet har allerede problemer med å dekke undervisningsbehovet. *Det foreslås*

derfor at en av toerstillingene lyses ut snarest som en førsteamanuensis II innenfor norsk samtidshistorie (etter 1918). Alle de nevnte samtidshistorikere har undervist i ulike deler av arbeiderbevegelsens historie. Det foreslås å søke å opprettholde kompetansen på dette feltet ved å særlig etterspørre slik kompetanse. Norsk politisk samtidshistorie er et område som i noen grad fungerer som et utstillingsvindu til offentligheten for historikerne. For å sikre at IAKH beholder en stor plass i denne offentligheten, bør stillingen lyses ut med særlig fortrinn for søkere som har vist evne til å beherske media – gjerne både etablerte (radio, tv, aviser) og nye (sosiale) media.

Den andre toerstillingen foreslås utlyst som et professorat II i klima/miljøhistorie, med ansvar for å utrede og utvikle mulighetene for en bredere satsing på dette feltet på IAKH. Så vel historikere som arkeologer og konservatorer kan, ved hjelp av sine veletablerte forskningsmetoder, tilføre samfunnet vesentlig kunnskap om forholdet mellom mennesker og miljø – ikke minst klimaet – om både tilpasning og påvirkning. Få av instituttets forskere har imidlertid gått inn i miljøspørsmål med den tyngde som deres faglige kompetanse kan gjøre dem i stand til: det være seg arkeologer med kjennskap til klimaendringer i forhistorisk tid så vel som samtidshistorikere som hittil har latt både internasjonale klimaforhandlinger og nasjonale miljøbevegelser i fred – for ikke å snakke om hvilket spennende materiale som venter på den vitenskapshistorikeren som vil studere FN's klimapanel. En professor II med en åpen og tverrvitenskapelig innstilling, med et vidt internasjonalt kontaktnett og med evner som faglig entreprenør, kan berede grunnen for at IAKH kan gå inn i vår tid, og bære kunnskap om fortiden med oss, og dermed ta det samfunnsansvaret som miljø- og klimautfordringene stiller oss overfor i en tid da den gjensidige avhengigheten mellom mennesker og miljø nok er erkjent, men knapt forstått.

Avgangene til Pamela Price (India), Finn Fuglestad (Afrika) og Åsmund Egge (Russland), kombinert med de forestående avgangene til Helge Pharo (internasjonal historie) og Geir Lundestad (prof II i USA/utenrikspolitikk), har redusert den utenomeuropeiske og globalhistoriske kompetansen ved IAKH. Selv om ansettelsen av Terje Tvedt (prof II i globalhistorie) og nye stillinger i vestlig og internasjonal samtidshistorie (Njølstad, Pouillard og to under bedømmelse) kompenserer noe for dette. En snarlig utlysning av den nevnte stillingen i moderne verdenshistorie/globalhistorie vil kunne motvirke den noe ensidige konsentrasjonen om vestlig historie. Å lyse den ut uten å presisere feltet mer enn formuleringen i stillingsplanen gjør, vil imidlertid gjøre så vel søkekomiteens som den sakkyndig komiteens oppgave meget krevende, og åpne for en uforholdsmessig vilkårlig utsilingsprosess. Instituttleder vil derfor mene at det genuint globalhistoriske elementet i stillingen bør vektlegges i utlysningen, slik at forskningskompetanse på interaksjon og transaksjoner på tvers av regionene er en forutsetning. Med denne presiseringen foreslås det å lyse ut en førsteamanuensisstilling i verdenshistorie/globalhistorie så snart som mulig.